

Pozitivizmi Prokrustes'ten Kurtarmak

ERTUĞRUL UZUN*

HUKUKİ pozitivizm talihsiz bir teoridir. Hukukun uygulanmasına eğilmek durumunda kalan neredeyse herkes hukuki pozitivizm tanımlanırken kullanılan temel karakteristikleri düşünce ve eylemlerinde sergilediği halde, iş hukuk hakkında konuşmaya geldiğinde, pozitivizm birdenbire şeytanlaştırılır. Pozitif hukuk alanında çalışan hukukçu bilim insanları ile yargıçlar, şu veya bu şekilde pozitivisttir. Avukatlar ise müvekkillerini savunmak adına geliştirdikleri stratejiler uyarınca kimi zaman pozitivist, kimi zaman doğal hukukçu argümanlar savunurlar. Bunun yanında doğal hukukçular, beğenmedikleri bir hukuk düzeni karşısında pozitivistleri en ağır ithamlarla suçlarken, beğendikleri, destekledikleri, ideallerindeki hukuk düzenine kavuştuklarında pozitivist olmak durumundadır. Pozitivizmin veya pozitivistlerin talihsizliği, tutarlılık adına konumuna veya stratejisine bağlı olmaksızın hukuk hakkında bir şeyler söyleme erdemini göstermekte yatar.

Eğer ortada bir 'izm' varsa, esasında o 'izm'e yakıştırılmış çok sayıda farklı tanım vardır. Hukuki pozitivizme dair tanım veya anlatımlar, bir pozitivizm karşıtlarından bir de pozitivizm taraftarlarından gelir. İş burada bitmez ama; birden fazla pozitivizm karşıtı tanıma karşılık birden fazla pozitivizm taraftarı tanım vardır.

* Dr., Eskişehir Okulu, E-Posta: ertugrul.uzun@gmail.com

PASAJLAR

sosyal bilimler dergisi

HUKUK DÜŞÜNCEİ

01

Kaynakça

- Akal, Cemal Bali. (2017). *Hukuk Nedir?*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.
- Austin, John. (2015). *Hukukun Belirlenmiş Alanı*, Çev.: Ülker Yükselbaba, Saim Üye, Umut Koloş, İstanbul: Tekin Yayınevi.
- Bentham, Jeremy. (1776). *Fragment on Government*, www.constitution.org/jb/frag_gov.htm, Erişim Tarihi: 10.12.2018).
- Cotterrell, Roger. (2018). *Hukukbilimin Politikası: Hukuk Felsefesine Eleştirel Bir Giriş*, Çev.: Saim Üye, İstanbul: Pinhan Yayıncılık.
- Gürler, Sercan. (2008). "Çağdaş Hukuki Formalizm ve Ernest Weinrib'in Yaklaşımı", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. LXVI, S. 2, ss. 91-128.
- Hart, H.L.A. (2013). "Pozitivizm ve Hukuk ile Ahlâkın Ayrılması", Çev.: Ertuğrul Uzun, *H.L.A. Hart ve Hukuk-Ahlak Ayrımı*, Ed.: Sercan Gürler, İstanbul: Tekin Yayınevi, ss. 101-51.
- _____. (2000). *Hukuk, Özgürlük ve Ahlâk*. Çev.: Erol Öz, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.
- Kelsen, Hans. (2016). *Saf Hukuk Kuramı: Hukuk Kuramının Sorunlarına Giriş*, Çev.: Ertuğrul Uzun, İstanbul: Nora Yayıncılık.
- Sabine, George. (1969). *Siyasal Düşünceler Tarihi*, C. II, Çev.: Alp Öktem, Ankara: Türkiye Siyasi İlimler Derneği.
- Uzun, Ertuğrul (2015). "Hukuksal Pozitivizmi Doğru Okumak", *HfSA-Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi-16*, İstanbul: İstanbul Barosu, ss. 343-350.
- _____. (2015). "Ahlaksızlığın Cezalandırılması: Devlin-Hart Tartışması", *H.L.A. Hart ve Hukuk-Ahlak Ayrımı*, Ed.: Sercan Gürler, İstanbul: Tekin Yayınevi, ss. 65-99.
- _____. (2016). "Yorumu Hukuktan Kurtarmak", *Ankara Barosu Dergisi*, Yıl: 2016, S. 2, ss. 227-63.